

Perla, 2. — Reus

Telefon núm. 168

NO'S RETORNEN ELS ORIGINALS
ENCARA QUE NO'S PUBLIQUEN

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, diumenge 7 de Setembre de 1913

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

REUS. · Pts. 1'50 al mes

Fora. · 4'50 trimestre

Extranjero. · 5'00

BIBLIOTECA PÚBLICA

Número sol. 5 centimes

Anunci segons tarifa

Núm. 208

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSES HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

***** AGUSTI CASANOVAS *****

Cotxes a tots els trens → Plaça de Prim - REUS ← Telefon núm. 28

SALO DE LECTURA, PIANO, I VISITES

SERVEI DE GRAN LLUIMENT

PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENT AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts.—Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià.—Gran menjador per a 500 comensals.—Esplèndida il·luminació.—Servei esmerat.—Cuina selecta.—Perruqueria i banys.

DE L'AJUNTAMENT

(SESSIÓ D'ABANS D'ahir)

Baix la presidència de l'alcalde senyor Sardà i amb assistència dels regidors senyors Cavallé, Barrufet, Amigó, Bonet, Ambrós, Piñol, Elías, Durán, Briàns, Sendrós, Prats, Barberà, Gusi, Pallejà i Llauradó.

Se dona lectura de l'acta de la sessió anterior que es va aprovar.

Se llegeix un ofici de l'Ajuntament de Mahó, lamentant la mort del Sol i Ortéga, fill il·lustre d'aquesta ciutat.

S'accedeix a una petició de llicència per part del capellà de l'Hospital Civil.

Peticció de llicència per part del depositari municipal don Francisco Cubells i Florentí.

Aquest empleat municipal demana *nada menos que UN ANY* de llicència per a atendre assumptes particulars. Trobem que hauria valgut més que hagués demanat llicència absoluta.

La majoria, tractant-se del nino mimado, naturalment que accedi a aquest capricho immoral.

Votaren en contra els senyors Cavallé, Barrufet i Amigó.

Lectura d'un dictamen de la comissió de Govern proposant distinques subvencions per a les Festes d'Octubre, que ascendien a 4.000 pessetes.

El senyor Barberà proposa que s'autenti fins a 5.000 pessetes, destinant-ne 500 per a bonos al pobres i 500 per a un castell de focs. Això s'acorda.

Se donen per enterats del següent:

Inferme del senyor arquitecte Municipal

"M. I. Sr.:

En contestació a su atenta comunicació de fecha 23 del pasado mes de Agosto, trasladándose el acuerdo del Excmo. Ayuntamiento del dia 8 del mismo, tengo el honor de contestar a los diversos extremos contenidos en aquella comunicación, debiendo manifestar no obstante, que es

un inconveniente muy grande tener que informar el que suscribe sobre unas instalaciones, cuya conservación y funcionamiento corre a cargo del firmante, a pesar de que las instalaciones de aquellas maquinarias fueron realizadas bajo la dirección del señor Ingeniero Municipal, cabe considerar que no hay en este escrito

reflejar puesto que, si bien el firmante ha puesto a contribución toda la sinceridad que pedirse pueda, no debe pasar en silencio dichas manifestaciones por si considera V. E. procedente que sean contestadas por otros facultativos que no reúnan las circunstancias mencionadas.

a) Estado de los pozos y minados del Ayuntamiento.—El estado de los manantiales es bueno, puesto que constantemente se atiende a su conservación. Es de tenerse en cuenta, que aquel no es una perfección, pues, una cosa corregida hoy, bien puede ser que mañana tenga defectos análogos. El pozo Estellers no está terminado, faltan las galerías de absorción y de depósito posible de nuevos caudales. En el pozo de la Casa de Caridad faltaba una escalera de hierro para mayor comodidad de los operarios. Se supuso por medio de una balanza.

b) Estado de las máquinas elevatorias en los mismos instaladas.—El estado de las máquinas elevatorias instaladas en los pozos, como son modernas, en general están en buen estado, sin que quiera decir que no tengan pequeños defectos producidos por el desgaste natural y permanecer constantemente durante ocho meses sumergidas en el agua las bombas.

Maspujols.—Este invierno se hizo una reparación en la máquina de vapor y caldera, refinando conginetes de la instalación reponiendo varios miembros de cobre que fueron robados.

Las bombas que son sistema Alexandre puestas a un mismo nivel están en buen estado.

Estellers.—Durante la época en que no se necesitó de sus aguas se hizo una reparación en el motor eléctrico funcionando hoy con regularidad.

La instalación de elevación consta de dos partes, una provisional aprovechada de la cons-

trucción de los pozos de Maspujols y Casa de la Caridad dispuesta para la terminación de las obras, que tiene bastantes defectos; a causa de ser un material muy usado y además una instalación definitiva compuesta de dos bombas a distintos niveles. Alexandre que funcionan con regularidad. Una de aquellas bombas este año ha sido el primero que se ha utilizado, pueden elevar cada una doscientos litros por minuto pero no pueden funcionar las dos a la vez sino durante pocas horas. La instalación provisional eleva en junio unos 240 litros por minuto.

Casa Caridad.—Consta de un motor de gas y de dos bombas Alexandre a distintos niveles. El motor desde principios del funcionamiento de este verano funcionaba con irregularidad, por dos conceptos, porque el operario que cuidaba no era suficiente práctico en su manejo y por tener una pieza de la distribución del gas deformada, que hacía que las explosiones no fueran ni regulares ni aprovechadas lo que ocasionaba algunas paradas en la elevación hasta que se cambió dicha pieza. La falta de práctica (entonces) del conductor o maquinista, se significaba en que se le obstruían los pasos de los lubricantes y otros pequeños detalles, cosa corregida ya.

En los años anteriores, el encargado de dicho servicio, que hacía muchos años conducía motores de tal clase, los desmontaba periódicamente, operación que este año costó algún trabajo hallar quien lo hiciera por no prestarse ningún taller, por distintas causas, a ello.

Las bombas han sido reparadas cuando ha convenido, especialmente los desperfectos del uso, como ha sido mandar los embolos, cambios de gomas, etc., etc., lo que no era posible hacerlo en invierno por quedar cubiertos de agua.

c) Deficiencias que se noten en las máquinas y en su instalación y conservación.—Deficiencias no puede precisar ninguna,

a no ser que se instalara doble juego de maquinaria y bombas como medida de precaución. En este extremo ha pensado miles de veces el informante, pero, ha desistido de proponerlo por la sencilla razón de que si para conseguir el estado actual de las instalaciones por la cuestión económica ha costado mucho años, era inútil pedir nuevos gastos.

Cuando la Caja municipal lo permite no debe dejar de hacerse la instalación doble con motores y maquinaria diferente de la instalada en un pozo.

d) Horas que funcionan actualmente las bombas y máquinas elevatorias.—La orden de funcionamiento era de 18 (1) horas diarias, si bien con los paros para engrase, etc., etc., han de considerarse reducidas a 16 o 17 y aun menos.

e) Aumentando el número de máquinas elevatorias, se podría disponer de mayor caudal de agua para el abastecimiento de la población?—Respecto a dicho extremo cree el firmante, que cuando todas las instalaciones funcionan con regularidad, y en buenas condiciones no podrían resistir el caudal ningón aumento de maquinaria.

En Maspujols durante mes o mes y medio se elevan constantemente de 6 a 7 litros por segundo, pasado dicho lapsus de tiempo, no llega a 2 litros, quedando agotado.

En Estellers, elevando 194 litros por segundo, el nivel del pozo queda a 0'30 centímetros sin llegar al agotamiento.

Casa Caridad, máximo obtenido este año 350 litros por minuto, y el nivel del pozo fué en descenso sin llegar por ahora al agotamiento.

La instalación de nueva maquinaria, en el estado actual de los minados, conseguiría de momento elevar más agua en un lapsus de tiempo de menor duración, es decir, que así como aho-

ra los caudales van sosteniéndose con variada oscilación durante las 24 horas de funcionamiento, o en las que en menor número funcionen, aumentando la maquinaria elevadora en menos horas, quedaría el pozo sin depósito, elevando solo las aguas del manantial que a juicio del firmante son en Maspujols en mucha menor importancia que la que se puede elevar y en Casa Caridad y Estellers un poco menor que el actual agua elevada, que antes se mencionan.

Tal es el parecer del firmante, emitido según su leal saber y entender y prácticas profesionales sujetándose como siempre a otro más autorizado.

Reus 2 Septiembre de 1913.

El Arquitecto Municipal.

Sr. Alcalde Constitucional de la ciudad de Reus.

Se dona compte després dels aforos de les aigües del Municipi practicats en primer de l'actual.

Els aforos de l'aigua dels pous de la Muntanya Baixa i Casa de Caritat estan fets per tants litres per minut.

La presidència diu que aquests aforos els ha fet fer cumplimentant acords de la majoria i Junta de Sanitat, i pregunta què s'acorda.

El senyor Cavallé diu que creu s'han de donar per enterats.

El senyor Pallejà contesta: No estem enterats de res perquè no sabem l'aigua que tenim. Tot allò de les 8 teules son quèntos, donc dues hores pot sortir més aigua i altres més.

El senyor Cavallé li replica que's posa d'acord amb l'arquitecte. Ell crea

que aquest caudal que donen els pous i que fixa el senyor arquitecte, es contínuo, i es fàcil saber si el donen tot el dia fent els aforos en diferents hores del dia, lo qual suposa ja deu haver fet així.

En Pallejà: No's pot afirmar d'una manera absoluta l'aigua que tenim.

(Però senyor sabaté, jay senyor Pallejà, escolti: Si les bombes ja fa dies que funcionen 24 hores, i segons diu l'informe del senyor arquitecte municipal no s'ha pogut acabar l'aigua, sabria aclarir-nos com pot ser això de que no's pot saber de manera absurda l'aigua que's trui? Sabria explicar-nos també aquest senyor sabaté, com funcionant amb regularitat les bombes i no faltant aigua en els pous, unes hores pot sortir més aigua que altres? Quo vadis Ramón?)

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit: R. Perpiñá. Major, 22.—REUS
Despatx: 24, pral.

SENSE aquesta marca

Exit colossal dels cèlebres artistes
TITTA RUFFO i CARUSO
en discs Gramophone.

Avis important.—La paraula *Gramophone* la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegut d'ella.

L'aparell **NO** és un "Gramophone".
—Catàlegs gratis —

Informació comercial diaria per a FOMENT

EDUARD RECASENS

Corredor de Comers Col·legiat

Arraval Santa Agnès, 55, i carrer Santa Agnès, 19
Telefón 108

Darreres cotitzacions segons telegramma de la casa
A. MARSANS ROF Y FILLS—BARCELONA

BOSCA DE BARCELONA	
Interior 4 p	80.12
Norts.	101.25
Alacants.	97.65
Orenses.	28.65
Andalusos.	70.55
Obligacions França 2 1/4	55.50
Municipi 4 1/2.	—
Obligacions Almansa 4 p	92.—
Id. > adh.	—
Id. Segovies 4 p	93.—
Id. Orenses 80 y 82.	48.75
Id. Roda a Reus.	54.25
Id. Alacants 4 1/2.	100.75
Id. > 4 p	92.15
Frances	6.75
Lluires.	26.96

BOSCA DE MADRID

Frances	6.40
Interior 4 p	80.06

BOSCA DE PARIS

Exterior.	92.65
Norts.	47.2
Alacants.	45.6

Ordres de Borsa per a Barcelona, País i Madrid.—Compra i venda al comptat de tota classe de valors de renda (de l'Estat, Obligacions Ferrocarrils, Municipals de Barcelona, etc.)—Descompte de Cupons.—Compra de monedes d'or i Bitllets de diferents països.—Compra i venda de Valors locals.—Compra i venda de paper estranger.—Intervenció en tota classe d'operacions en els Bancs de la localitat.

CAMVIS CORRENTS

donats per la Junta Sindicat del Col·legi de Corredors de Comers de la plaça de Reus

EXTRANGERS

Londres 90 dñ.	26.61 din.
Idem 8 dñ.	>
Idem vista.	ops. 26.91 >
París vista.	> 6.5 >
Maressa vista	>
Hamburg vista	>
VALORS LOCALS	din. pap. op.
440 Gas Reusense	—
525 Industrial Harinera	—
625 Banco de Reus de	—
Descuentos y Préstamos	—
25 C Reusense de Tramvias	—
200 C Reusense de Tramvias	—
paiviliades 5 %	—
400 Electra Reusense	—
182.50 Empresa Hidroeléctrica	—
180 Electro-Química Teruel	—
540 Obligacions Manicomio Reusense	—
3000 Manicomio Reusense	—
600 Institut P. Mata (2. E.)	—
600 Institut P. Mata (3. E.)	—
500 Obligacions Electra Reusense.	—

BORSI DE REUS

MONTEROLS, 27

Col·locació a Barcelona a les 4 de la tarda d'ahir segons telegramma de la Banca Arnús	80.12
Amortizable	—
Orenses.	28.65
Norts.	101.25
Alacants.	97.65
Banc Colonial.	—
Banc Vitalici.	—
Oblig. 4 p Almansa	91.75
Oblig. 2 1/4 p Frans	55.50
Oblig. 3 p Orense.	48.37
MADRID	—
Interior.	80.10
GIROS	—
Madrid.	6.55
Paris.	6.75
Londres.	26.96
Telegramma de la casa A. Lemoine	—
Exterior.	93.20
Interior.	—
Norts.	47.4
Alacants.	45.7

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit: R. Perpiñá. Major, 22.—REUS

Despatx: 24, pral.

Exit colossal dels cèlebres artistes
TITTA RUFFO i CARUSO
en discs Gramophone.

Avis important.—La paraula *Gramophone* la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegut d'ella.

L'aparell **NO** és un "Gramophone".
—Catàlegs gratis —

LA HIDRAULICA REUSENSE de EMILI AULÉS

Gran fàbrica de mosaicis hidràulics

Aquesta fàbrica compta a més d'una infinita varietat de dibuixos, en grans existències de rajoles, lo que li permet poguer servir el genre en immillorables condicions de duració i permanència dels colors. Preus sense competència.—Camí de Riudoms, 3.—Reus

L'ESPECIALISTA EN —

Enfermetats dels ulls Doctor Angel Mercader

Oculista de l'Hospital Civic-Militar i del Dispensari Municipal

Ha traslladat

son Consultori Oftalmològic del carrer de Monterols, al

Arraval alt de Jesús, 36, 1.er - Reus

Visita de 9 a 12 i de 3 a 5. Dies festius de 10 a 12

Borrás-Dentista

Aprovat per la Facultat de Medicina de Madrid

Plassa Constitució (Mercadal), 13, 1.er, 2.da - REUS

Mètode nou i sens dolor per a el tractament de les dents.—Dents artificials sense paladar, ganxos ni ressorts deixant el paladar enterament lliure.—Construcció de dentadures de tots sistemes.—Especialitat amb extraccions sense dolor i corones d'or i porcelana.

Preus econòmics

Consulta: A Mora d'Ebre els dijous primer i tercer de cada mes. Gratuita de 12 a 1 tots els dies excepte els dijous i dies festius

COL·LEGI DE 1.ª i 2.ª ENSENYANÇA

D'INTERNS, MIG PENSIONISTES I EXTERNS

DIRECTOR PER

DON FRANCISCO CROS REIG

Carrer de la FONT, 5 (davant l'iglesia de Sant Pere) i de l'ABADIA, 2 (accessoris)

El local, espais i ventilat, comp'a amb higièniques i espaioses sales de classes i habitacions per a l'Internat, dotades d'aigua, electricitat i gas.

Els matriculats en segona ensenyança assitxen diàriament a les classes de l'Institut, donant-se en el Col·legi repàs i conferències de les assignatures respectives.

Aquest Col·legi garantisa, com ho té acreditat durant els 11 anys des de la seua fundació, la Moralitat, Educació i Ensenyança.

Des del primer de setembre quedan obertes les classes de Pàrvuls, Elemental, Superior, Batxillerat, Magisteri, Comerç, Francès, Mecanografia, Solfeig, Piano i Cant.

Aquest curs, de 9 a 10 i de 10 a 11 de la nit, s'estableixen classes especials de Redacció, Càlcul, Tenduría de llibres i Càligrafia, en les que, a més dels professors del Col·legi, prestarà son concurs el competent professor de Càligrafia de l'Institut, don Isaac Rioyo.

Per a més informes, dirigir-se al Director en el mateix Col·legi, el qual remeterà prospectes a qui ho solliciti.

REUS 1 DE SETEMBRE DE 1913.

Llet condensada Marca Lieó

Aquesta llet que es munyida solsament de les millors vaques, es homogenitzada i esterilitzada per un procediment de tota seguretat i baix l'inspecció de les primeres autoritats científiques.

Es absolutament pura i l'única que conté tota la nata, es completement lliure de gérmenes mórbits i de fermentació, conservant el seu bon sabor en tots els climes i encara que sigui guardada indefinidament.

L'única que's recomana per als mal fits i la crisi dels nens.

Se ven en les millors droguerie i establiments de comestibles.

Oficial caixista

Se'n necessita un en aquesta impremta.

IMP. SANJUÁN GERMANO.—REUS

ENOFOSFORINA

Reconstituent el més eficàs i ràpit per a les convalescències i agotament. Retorna l'apetit, el benestar i l'alegria. Es tònic cerebral perque remineralitza la MATERIA GRIS donant-li vitalitat i energia.

Se ven a tot arreu i a casa de l'autor

Farmacia Serra

REUS

Arraval de Santa Agna, núm. 80; i

Farmacia Nova de N. Batalla - Portal Jesús

VIDRES PLANS
VIDAL GERMANS I C. a

Martí Napolita (Alcañiz), 7
REUS

IBARRA i C. Stat. en Cmta.
SEVILLA

LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admeten càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián). — Servei ràpid eventual per a Galicia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe pera Larca i Sant Esteve Pravia amb trasbord al vapor "Luarca núm. 3," i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennia i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Cete i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cete i Marsella

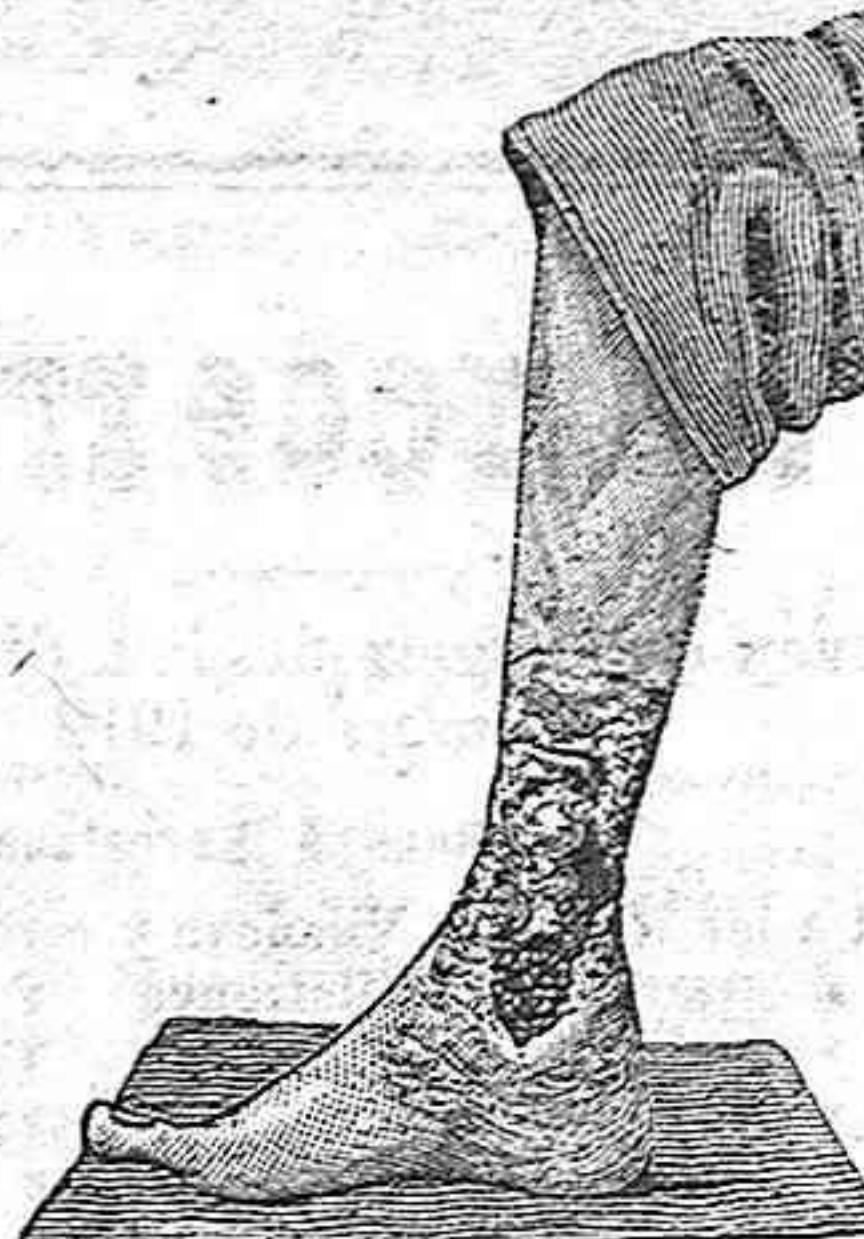
Setembre	4 Vapor Cabo Peñas	Setembre	5 Vapor Cabo San Antonio
" 11 "	Corona	" 12 "	Quejo
" 18 "	San Antonio	" 19 "	Oropesa
" 25 "	Quejo	" 26 "	Higuer
Octubre	2 " Oropesa	Octubre	4 " Roca

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefón núm. 45

DESCUBRIMIENTO SENSACIONAL

Curación radical de todas las enfermedades de la piel, de las llagas de las piernas y del artrítismo, reumatismo, gota, dolores, etc., por medio del

Tratamiento de L. RICHELET

Antes de la curación

Después de 15 días del tratamiento

Hemos señalado ya a los lectores de nuestro periódico, el Descubrimiento sensacional del Sr. RICHELET (farmacéutico-químico) su Sedan (Francia), en lo concerniente a las enfermedades de la piel y de la sangre. A continuación indícamos las afecciones que más particularmente son curadas por este prodigioso tratamiento:

Eczemas, herpes, impétigos, acnes, sarpullidos, prurigos, rojeces, sarpullidos farináceos, psoriasis, sycosis de la barba, comezonas, enfermedades del cíero cabelludo, afecciones de la nariz y oídos, llagas y eczemas varicosas de las piernas, enfermedades sifilíticas.

La curación es igualmente segura en los trastornos de la circulación en el hombre y en la mujer, y en el artrítismo, reumatismo, gota, dolores, etc.

JAMAS HA HABIDO UN DESACIERTO.

Este maravilloso tratamiento, ejerce su acción tanto en el punto donde se localiza el mal como en la sangre, que la deja completamente purificada y regenerada.

El tratamiento de L. Richelet se encuentra en todas las buenas farmacias y droguerías de España, Canarias y Baleares.

Pídase hoy mismo un folleto ilustrado en lengua española al autor Sr. RICHELET, al depositario general en España D. FRANCISCO LOYARTE, droguería, calle San Martín 13, SAN SEBASTIÁN, y será remitido gratuitamente.

L. RICHELET, 13, rue Gambetta, SEDAN (Francia)
DEPÓSITO GENERAL Y VENTA.—Droguería de D. Francisco Loyarte, calle de San Ignacio de Loyola, 9, San Sebastián.

Venta en Reus.—A. PUNYED LLOBERAS, calle Llevera, 47.—ANTONIO SERRA

Arrabal de Santa Ana, 80.

DISPONIBLE